Madeniş Sendikası Yıldırım Ekibi Kuruluyor

Müracaatlar Karşılıklı Anlayış içersinde derhal ve Yerinde Halledilecek

Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makine Sanayii işçileri sendikasının neşir organıdır.
15 günde bir çıkar
Fiatı 15 Kuruştur.
Yıl: 1 — Sayı: 5
12. 1. 1957 Cumartesi
İdarehane: Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No: 33
Telefon: 22 74 78

Türkiye Madeniş Sendikası son zamanlarda Bölge Çalışma Müdürlüğüne yaptığı müracaatların neticelenmesini görerek buna bir çare bulmak için düşünmüş ve sendika da bir "yıldırım ekibi"nin kurulmasına karar vermiştir.

Kurulması tasarlanan yıldırım ekibi, Sendikaya yapılacak üye müracaat veya şikâyetlerini, derhal işyerinde tetkik ile tesbit edecek, ve müesseseler ile bizzat temas neticesinde halletmeye çalışacaktır.

Bu suretle, meselelerin ekseriyeti, tarafların hüsnüniyeti içerisinde karşılıklı anlaşma ile derhal neticeye bağlanacak, anlaşma ile halledilemiyenleri ise sendika tarafından derhal mahkemeye aksettirilecek ve takip edilecektir.

Sendika idarecileri bu şekildeki çalışmanın işçi ve işveren için çok faydalı olacağını tahmin ettiklerini bildirmektedirler. Bu suretle yapılan sık temaslar neticesinde, sendika ve müesseseler arasındaki bağlılığın teessüs edeceği ve kuvvetleneceği, bunun neticesinde de, ilerideki kollektif anlaşmalara doğru bir çığır açılacağı muhakkaktır.

NİYAZİ KÖKSAL VEFAT ETTİ

Müessif kazadan sonra ölümün pençesinden kurtulamıyan Niyazi Köksal vefat etti.

Madeniş, altı çocuğu, ve ailesi gibi onun matemini tutuyor.

Tanrı taksiratını affetsin. Ve geride kalanlarına uzun ömür ihsan etsin. Amin..

Sigortadaki Keyfi Hareketlere SON VERİLMELİ

Madeniş röportaj ekibi: Halıcıoğlu Demas Demir çekme fabrikasında.. Fabrika, mazot sıkıntısının azalmasından sonra çalışmaya başlamıştır. Yukarıda işçileri toplu halde görüyorsunuz. Röportajı gelecek sayıda bekleyniiz.

Ölüm halindeki kadını sonzamanda Belediye Ebesi Kurtardı

Türkiye Madeniş Sendikası üyelerinden Şükrü Sayım'ın, eşinin 29.12.956 tarihinde doğumu olmuş, vaka acilen zuhur ettiğinden, Şükrü acele karakoldan telefon ettirerek, Sigortanın Eyüp Bahariye yolundaki Dispanserinden ebe istemiştir. Fakat telefonda ebe olmadığı şeklinde cevap verilmiştir. Bunun üzerine Şükrü acele araba ile Dispansere gitmiş ve orada, hasta muayene masasına uzanmış vaziyette keyif çatan ebeyi görünce sevinmiş ve ondan rica etmiştir. Fakat, ebe hiç istifini bozmadan "gidemem" cevabını verince Şükrü Sayım tekrar karakola müracaat etmiş ve karakolun vasıtasiyle, belediye ebesi çağırılarak son zamanda hamile kadın güç belâ ölümden kurtarılmıştır.

Şikâyetçi üye sendikaya müracaat ederek, sigortadan dâvacı olduğunu bildirmiştir. Sendika gerekli muameleye başlamıştır.

(Devamı 3 üncüde)

İstanbulda işçi Bankası Kuruluyor

Kayseride kurulu bulunan Türkiye İşçi Kredi Bankası İstanbulda da bir şube açmak üzere afaliyete geçmiştir.

Bankanın İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine yazdığı yazıda denilmektedir ki:

Birlik de bütün üye teşekküllerine durumu şu tamimle belirtmiştir:

"Kayseride kurulu bulunan Türkiye İşçi Kredi Bankası şehrimizde *1957 yılı içinde bir şube açmak kararında olduğunu Birliğimize yazmış oldukları bir yazıda belirtmektedirler.*

Malûmunuz olduğu veçhile adı geçen bankayı Kayseri işçileri sermayelerini birleştirerek meydana getirmişlerdir. Şehrimizde açılacak şube bütün banka muamelelerini yapacağı gibi diğer taraftan yatırılacak paralara diğer bankalara göre daha fazla faiz vereceği öğrenilmiştir.

İşçi arkadaşlarımızın açılacak şubeye yakın alâka göstermeleri ve sendikalarımızın mevduatlarının bu bankaya yatırmaları şayanı tavsiyedir."

**İSTANBUL SENDİKALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA;
İSTANBUL**

Kayseri işçilerinin sermayelerini birleştirerek vücuda getirdikleri (Türkiye İşçi Kredi Bankası) senelerden beri faaliyetlerini genişliyen bir ölçü içinde devam ettirmektedir. Bu cümleden olmak üzere işçi kesafetinin çoğunluğunu teşkil ettiği İstanbul şehrinde de bir şube açarak siz işçi kardeşlerimizin hizmetine arz edeceğiz. Şubemiz

(Devamı 4 cü sayfada)

Çaşmakale

ECEL'i KAZA

KEMAL TÜRKLER

Tedbirsizlik, hata ve aşırı ihmal; aramızdan bir arkadaşı daha aldı götürdü.

Bugün, ömrünü tamamlamış ve arkasında bir kısmı tahsilde ve hiç birisi çalışacak durumda olmayan altı yavruyu ve ailesini bırakıp gitmiş bulunan Niyazi Köksal, sendikamızın idare heyeti üyesi idi ve işyerinde senelerdenberi daima işçi mümessili bulunuyordu. Bir tek şahsî menfaat gözetmeksizin, kendisine rey verenlerin hakkını müdafaada elinden geleni yapıyor veya yapmaya çalışıyordu.

Belki infilâkı müteakip, sülfirik asitin (za çyağı) yaktığı yerler bol su ile yıkansa idi, çok büyük bir ihtimalle kurtulurdu.

Fakat, işyerinde bunu bilenin bulunmaması veya telâşla akla gelmemesi buna mani oldu.

Belki, hemen kaldırıldığı, sigortanın Bakırköy hastahanesinde derhal banyoda yıkansa ve tedavisinde gerekli ihtimam gösterilse idi gene kurtulacaktı.

Fakat, hastahanede doktor kıtlığı ve müstahdem yokluğu, buna da mani oldu.

Belki, gerekli şahıs veya yerler, suç mevcut olduğu takdirde kanun huzurunda hesap vermeye davet edilecektir.

Fakat, esas cezayı onlar kendi vicdanlarında aramalıdırlar.

Bu hâdise küçük bir misal.. Buna benzer gerek iş yerlerinin iş emniyeti noksanlığı ve gerekse tedavide gösterilen büyük ihmal, nice arkadaşlarımızı sakat bırakıyor veya alıp götürüyor.

Niyazi çok iyi bir insandı; doğru bir işçi temsilcisi idi, büyük bir baba idi..

Şimdi onun arkasından, yalnız çocukları ve ailesi değil, hepimiz ağıyoruz.

Ruhu şadolsun!..

Değirmisaz Kongresi Başarılı Oldu

Müessese Müdürü samimi vaadlerde bulundu

Değirmisaz kömür işçileri Sendikası, 6.1.1957 Pazar günü normal kongresini yapmış ve kongre çok hararetli geçmiştir.

Ekseriyet temininden sonra kongre sendika başkanı, İ. Hakkı Ertekin tarafından açılmış ve hazırlanmış bulunan 9 sahifelik faaliyet raporu okunmuştur.

Bundan sonra, denetim kurulu ve haysiyet divanı raporları okunmuş, üyeler konuşmuştur.

Üyeler yaptığı konuşmalarda tenkitten ziyade dilekler üzerinde durmuşlar ve dertlerini bildirmişlerdir.

Toplantıda, Etibankın garp linyitleri işletmesi müdürü sayın Nevzat Yerdel, işletme mühendis ve memurları, sigorta müdürü, Türkiye Madeniş Sendikası başkanı Kemal Türkler ve İ. vekili Cabir Metilli hazır bulunmuştur.

Müessese müdürü, Nevzat Yerdel, çok zaman samimi alkışlarla kesilen konuşmasında, işçilere cevap vermiş ve dilekleri hususunda ümit verici vaadlerde bulunmuştur.

Bundan sonra Madeniş reisine, ve sigorta müdürüne söz verilmiştir.

Yapılan seçimde, eski idare heyeti, ekseriyetle seçimi tekrar kazanmıştır.

(Gelecek sayıda kongre hakkında geniş izahat verilecektir.)

Yeni idare heyeti şöyle teşekkül etmiştir:

Başkan: İsmail Hakkı Ertekin, 2 inci başkan: Mustafa Demir, Sekreter: Kemal Tezelli, Muhasip Mustafa Sındırgılı, Veznedar: Mustafa Orhan, üyeler: Hakkı Uzun, Ramazan Çetin, Ahmet Özakşehir, Ramazan Karameşe.

Başarılar dileriz.

Avfişeği ve ilbank işçileri ikramiye aldı

Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun, Eyüp Bahariye yolunda kurulu Av fişeği fabrikası işçileri 28 Aralık 1956 tarihinde 956 senesinin ikinci ikramiyesini almışlar, ve bu seferki ikramiyenin vaktinde verildiği için memnuniyetlerini bildirmişlerdir.

İlk ikramiyenin biraz gecikmesi sebebiyle Madeniş Sendikası Genel Müdürlüğe telgrafla müracaat etmişti. Fakat, telin çekildiği aynı gün, telin karşılığı olmaksızın Genel müdürlükten emir fabrikaya gelmiş bulunuyordu. Bu sebeple aynı şeyi düşünen, Sendika, Müessese ve işçinin müşterek arzularının

(Devamı 4 üncüde)

Hakem Kurulunda Varol Duruşması yapıldı

Türkiye Madeniş Sendikası ile Galatada kurulu Varol Karyola fabrikası arasında çıkan toplulukla iş ihtilâfının 4.1.957 Cuma günü İl Hakem Kurulunda ilk duruşması yapılmıştır.

Hakem Kurulu, işverenden bazı lüzumlu evrakı müsbite ve malûmatı istemiş ihtilâfı tetkike başlamıştır.

Sendika işçilerin almakta olduğu ücretle geçinemediklerini rakamlarla göstermiş, nasıl ki ekmek ile tramvay ve otobüs ücretlerine 5 er kuruş zam yapılarak, esas fiat seviyesine uydurulmak üzere son defa ayarlama yapılmışsa, uzun müddet aynı ücretle çalışmakta olan işçi ücretlerinin de esas fiat seviyesine göre ayarlanmasının lüzumlu olduğunu belirtmiştir. Ve ayrıca her ne kadar Milli Korunma kanunu pahalılığı durdurmuşsa da, bunun fiatlarda düşme değil bir duraklama yaptığını, halbuki bu işyeri işçilerinin bu kanun tadilinden çok evvelden aynı ücreti almakta olduklarını izah ederek, müdafaayı genişletmiştir.

Hakem kurulunun yakın zamanda işçi ücretlerinde bir ayarlama yaparak zam yapacağı zannedilmektedir.

Refik kâhyanın durumu tetkik ediliyor

Mecidiyeköyde kurulu Profilo Demir fabrikası işçi mümessillerinden Refik Kâhya'nın işten çıkarıldığını ve durumunun İl Hakem Kuruluna intikal ettiğini bildirmiştik. 4.1.1957 Cuma günü ihtilâfın ilk duruşması yapılmış, işçi mümessili, kabahatsiz işten çıkarıldığını bildirerek tekrar işine iadesini istemiştir.

Durum Hakem Kurulunca tetkike bırakılmıştır.

İşçi mümessilinin tekrar eski işe iadesinin muhakkak olduğu, Madeniş Sendikası idarecilerince zannedilmekte ve belirtilmektedir.

Bazı çini fabrikaları ham madde temin etmiş ve çalışmaya başlamıştır. Yukarıda çalışmaya başlayan Ayvansaray çivi fabrikası işçi mümessili Ali Birdal'ı, muhasebede bir işçi dileği için samimi temas yaparken görüyorsunuz.

İşçi Sağlığı ve İş Emniyeti

Madeni Eşya Sanayiinde işçi Sağlığı ve iş Emniyeti Meselesi

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İKTİSAT FAKÜLTESİ İÇTİMAİYAT ENSTİTÜSÜNÜN 1956 YILINDA TERTİPLEDİĞİ 9 UNCU SERİ KONFERANSLARDANDIR.

KEMAL TÜRKLER

(Geçen sayıdan devam)

6 — İşyeri atmosferi,

a) Tozlar:

Temiz havanın insan sıhhati üzerinde fayda cihetinden ne derece müessir olduğu malûmdur. Böyle olmakla beraber teneffüs etmekte olduğumuz hava içersinde çeşitli tozlar mevcuttur. Bu çeşitli tozlar çok zaman bir kısım hastalıkların oluş sebeplerini teşkil ederler. Bu sebeple tozlar, yukarıda bahsini ettiğimiz mevzuat içersinde mühim yer işgal etmişlerdir.

(Parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerle çalışan işyerlerinde alınacak tedbirler hakkında tüzüğün 2 nci maddesinin b) bendinde toz terimi, kömür hububat, madenler, maden cevherleri, maden ocaklarından çıkarılan taşlar ve ağaçlar gibi uzvi veya gayri uzvi maddelerin doldurulma ve boşaltılmaları, delinmeleri, taşa tutulmaları, çarpılmaları, püskürtülmeleri ince toz haline getirilmeleri, infilâkları veya dağıtılmaları ile meydana gelen ve kendisinden hasıl oldukları madde veya maddelerle aynı terkipte olan veya olmayan ve hava içersine dağıtılma ve yayılma istidadı gösteren katı cüzüleri, şeklinde tarif edilmiştir.

Tozlar, madenî (silis. kömür, kurum, kül..) nebatî (pamuk'un ağaç tozları) ve hayvanî (at ve diğer hayvanların kıllarının tozları ile yün) olmak üzere üç grupta mütalâa edilebilir.

Hayvanî tozlar (tekstil sanayiinde) ile nebatî tozlar (tekstil gıda, ağaç sanayiinde) daha ziyade diğer sanayi gruplarını alâkadar etmesi sebebiyle mevzuumuzun dışında bulunmaktadır. Madenî tozlar ise doğrudan doğruya madenî eşya sanayii ile alâkadardır:

Bilhassa madenî eşya sanayiindeki ekser işler de, bizzat o işin icabı dolayısiyle fazla miktarda toz husule gelir ve o kısımda çalışan işçiler bu tozları teneffüs etmek mecburiyetinde kalırlar. Bu tozlar ekseriya madenî tozlardır: meselâ maden ocakları (kömür ve bilhassa silis tozları), ham cevheri toz yapan fabrikalar, madenlerin bilendiği ve işlendiği fabrikalar veya atelyeler (dökümhaneler, tesviye ve torna atelyeleri, emaye yapan işyerleri), Seramik fabrikaları, taşlama yapılan işler (nikelnj, kromaj gibi işler yapılan yerlerle, müteharrik fırçalarla kumlu parlatmalar) bu cümledendir.

HEİMDE BALSAC, TOZLARI ŞU ŞEKİLDE SINIFLANDIRMIŞTIR:

a) Pasif tozlar (silis tozları gibi)

b) Aktif tozlar:

1 — Kostik tozlar

2 — Toksit tozl ar

3 — İntanî tozlar:

1 — Organik tozlar

2 — İnorganik tozlar

Tozların kutuları Caniometre denilen aletle ölçülmüş ve 0,2 mikrondan küçük olanlarla 5 mikronda nbüyük kuturlu olan tozların zararsız olduğu anlaşılmıştır.

Pasif tozlardan olan silis tozlarının teneffüs edilmesi neticesinde (Silikoz) denilen akciğer hastalığı kendini gösterir. Bu sebeple bu tozlar en tehlikeli tozlardandır. "İşçi sağlığı ve iş emniyeti" nizamnamesinin 34 üncü maddesinin (c) fıkrasına göre silikoz hastalığı meslek hastalığı olarak kabul edilmiştir.

Kurşun, cıva, manganez gibi madenlerin toksit zerrecikleri de tehlikeli tozlardandır. Bu sebeple zuhur eden hastalıklar, yukarıda adı anılan nizamname hükümlerince meslek hastalığı sayılmıştır.

Bilhassa Madeni eşya sanayiinde çalışmakta olan iş yerlerinde daha ziyade kömür tozu (antrakoz hastalığı), amiyant tozları (Asbestoz Lejiyonlraı), ve demir tozlarını (akciğer parankimasında terakümü sideroz namını alır) tehlike bakımından ehemmiyetini belirtmek lâzımdır. Bütün bu tozlardan ayrı bir hususiyete haiz tozlar vardır ki bunlarda organik ve inorganik diye iki kısma ayrılabilen intanî tozlardır. Bunlar üzerinde canlı ajanları taşırlar. Çok korkunç hastalıkların canlı mikroplarını taşıyan bu helikopterler, her yerde olabileceği gibi, ekseriya işyerlerinde daha fazla bulunur. Burun deliklerine pamuk tamponlar konularak toplanan tozların Kobaylara inoküle edilmek suretiyle yapılan tecrübelerde hayvanların üçte birinde tüberküloz hastalığı görülmüştür. (Straus).

Bir halının üstüne tüberkülozlu bir hasta tükürmüş, tükrük ertesi günü kuruduktan sonra halı süpürülürken tozunun içersinde tutulan 250 Kobayın tüberküloza tutulduğu anlaşmlıştır. (Cornete).

Bu tecrübeler de göstermektedir ki toz mazarratının bir işyerinde çalışan işçilerin sıhhati üzerinde oldukça ehemmiyete haiz tesirleri vardır. Ve başlıca üzerinde durulacak meselelerdendir. İnsanlara hastalıkların teneffüs ve hazım yolları ile girdiği hatırlanacak olursa işin ehemmiyeti haliyle kendini göstermektedir.

KORUNMA:

Bu derece zararlı olan mazarratından kurtulmak için birçok çarelere baş vurulmuştur. Bunların içinde en iyi korunma şekilleri ve bizdeki mevzuatın da kabul etmiş olduğu esaslar şunlardır:

a) Mümkün olduğu kadar toz çıkarmamaya gayret edilmelidir. Meselâ maden yontmasında toz çıkarmamak için su ile çalışmalıdır. İşyerleri kuru süpürülmemeli, ıslak silinmeli ve muayyen zamanlarda tavan, taban ve duvarları su ile yıkanmalıdır.

b) Yapılan işin icabı olarak eğer mutlaka toz çıkıyorsa, derhal aspire edilmeli, aspire edilmediği takdirde de ya Vantilasyonla dışarı atılmalı veya o bölmede çalışan işçilere maske verilmelidir. (Aspriasyon ile vantilasyon tertibatı ileride ayrıca ele alınacaktır).

(Devamı var)

İstanbul işçi Sendikaları Birliği KOMİNİZMİ TEL'İN EDİYOR

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği son Macar hâdiselerinde rol oynayan Macar işçileri ile ilgili bir bülten neşrederek, Türk işçisinin hislerine tercüman olmuştur.

Birlik idare heyetinin yayınladığı bültenin metni şudur:

İçtimai adalet ihsan ettiğini iddia eden, hürriyet müvezzii şekline girerek dünyanın çehresini cennet haline sokmak iddiası ile ortaya atılan komünist ideolojisinin dünya sathındaki mağlûbiyetini tefehhürle seyretmenin gururu içindeyiz.

Yakın mazi ve hal tetkik edildiğinde görülecektir ki kendisini işçi hamisi gösteren bu rejim en büyük darbeyi işçilerden yemiş bulunmaktadır. Çünkü bu ideoloji bir içtimaî müsavat ideolojisi değil emperyalizmin tâ kendisidir.

İşte Macaristan ve orada geçen hâdiseler. Macar gençliğinin ve Macar işçilerinin komünizme karşı şahlanışları, buna mukabil komünistlerin zulmü ve memleketteki tahripleri.

Biz İstanbul İşçi Sendikaları Birliği olarak hürriyet mücadelesi yapan Macar milletine mübarek cihatlarında muvaffak olmalarını gönülden diler, kanlarını feda eden kahramanları tazimle yadeder, milletleri kütle halinde güzel yurtlarından hicrete mecbur eden komünizmi bir defa daha tel'in ederiz.

İDARE HEYETİ

Sigortanın Halıcıoğlu Sağlık istasyonundan

Işçiler Şikayetçi

Halıcıoğlu civarındaki işyerlerinde çalışan işçiler bu semtte kurulu Sigorta sağlık istasyonundaki noksanların giderilmesini istemektedirler.

İşçilre Halıcıoğlunda tek bir eczahane bulunduğunu fakat sigorta ilâçlarını vermediğini, durumdan mutazarrır olduklarını belirtmektedirler.

İşçilere Halıcıoğlunda tek bir husus, istasyonda eczane ve ilâç bulunmasına rağmen eczacının olmamasıdır.

Bir diğer mesele de istasyondaki yazıcının ihtiyacı karşılayamamasıdır. Hem pansuman yapan hem de sicil fişlerini dolduran yazıcının yanına bir yardımcı verilmesi istenmektedir.

Vaki müracaat üzerine sendika ilgililer nezdinde teşebbüse geçmiştir.

Keyfi hareketler

(Baştarafı 1 incide)

İşçinin ve işverenin parası ile çalışan bir kurum müstahdeminin işçiye yaptığı bu muamele yüzler kızartıcıdır.

Alâkalılar, sigorta kurumu aleyhinde cereyan yaratıcı şekilde harekette bulunan ehlikeyiflere haddini bildirmeli ve işçinin mağduriyetine mani olmalıdır.

UÇAN SENELER

Kahrettim yine bugün koskoca sene uçtu,
Bir varmış bir yok, sanki masal olmuştu..
Hakikat, az hayâlle Harar gibi dolmuştu;
Çok zaman acı öten, sesi çıkmayan kuştu...

* * *

Saçımdaki beyaz tel, bana oldu yadigâr;
Ömrümün bir yılını yine aldın ey nigâr!..
Bunca yıllar hep uçtu, hâtıralar ancak kâr..
Gelen sevinir gibi, giden füsunkâr bakar...

* * *

Hâlâ dünya dönüyor, acap öyle mi derim!..
Yalancı her şey diye üzülür, ah ederim...
Bilinmez hakikatler, gidilen yol çok derin..
Bülbüle sorsan, "Kâzım, solan gül" der kederim...

Kâzım Narmanlı

Kollektif müzakerenin Tarihçesi

(Geçen sayıdan devam)

natkârlar tarafından el emeği ile çalışılarak temin ediliyordu. Sanatkârlar ve onların çırakları loncalara bağlıydılar ve bu loncalar fiyat ve ücretleri tesbit ediyorlardı. Nizamnamelerin gayesi herşeyden önce, kalifiye sanatkârlar için bir maişet temin etmekti. Loncalar mevcut şartları sabit bir şekilde muhafaza etmeye ve bu sistemi altüst edebilecek değişikliklere mani olmaya çalışmışlardır.

Makinenin icadı ve buhar ve elektriğin kullanılması eski ekonomik hayatı ortadan kaldırdı. Loncalar bunlara karşı müessir bir şekilde mukavemet edemediler. 18 ve 19. uncu asırlarda dünyanın her yerinde ortadan kalktılar. Yani makine, buhar ve elektrik kudreti, malları, elle çalışan kalifiye sanatkârlardan daha ucuza mal edebiliyordu. Böylece elle çalışan sanatkârlar iş sahası dışında kalmışlardır. Bunların yerini, büyük fabrikalar işleten korporasyonlar almıştır.

İlk önceleri işçiler, bu değişiklik neticesinde çok güçlük çektiler. İşçileri nisbeten koruyan lonca nizamnameleri artık tatbik edilemez oldu. İşçiler, işverenlerinin merhametine sığınmışlardı. Buna mukabil işverenler de birbirleriyle rekabet yaparak mal istihsal ediyorlar ve ne kadar ücret öderler ve işçileri ne kadar uzun müddet ve zorlayarak çalıştırırlarsa, mallarını o kadar ucuza satabileceklerine inanıyorlardı.

Bunlara ilâveten, müesseselerin müstahdemleri arasındaki münasebetler de daha gayri insanî ve gayri şahsî hale geldi. Eski lonca sisteminde atelyeler ufaktı. Baş sanatkâr ve çırakları birbirlerini iyi tanıyorlar ve baş sanatkâr çıraklarının refahı ile bir baba gibi alâkalanıyor ve onlar malî sıkıntılara düşünce, yardımda bulunuyordu.

Fakat yeni endüstri sisteminde işçiler, bir hükmî şahıs "korporasyon" için çalıştılar. İşçiler, işvereni, çok nadir olarak görebiliyorlar ve onun için kiralanmış ellerden başka bir mâna ifade etimyorlardı. İşveren işçilerin refahı için çok az bir mesuliyet hissi taşıyordu.

Sanayileşmenin ilk günlerinde işçiler ekseriya günde 12 saat veya daha uzun zaman ve haftada 7 gün çalıştılar. Fabrikalardaki sıhhat ve emniyet şartları umumiyetle iyi değildi ve işveren, yaralanan veya hastalanan işçilere yardım etmek mesuliyetini kabul etmiyordu. İşçiler alçak ücretler aldılar ve kalabalık ve sıhhatsiz yerlerde yaşadılar. Kadın ve genç çocuklar da aynı uzun müddet ve ağır işler yaparak çalıştılar fakat mukabilinde çok daha az ücret aldılar.

Bunlardan da daha fenası, yeni fabrika sisteminde iktisadî hayatın eski lonca sistemindeki kadar müstakar olmaması idi. Bu, zaman zaman vuku bulan buhranlara sebep teşkil ediyordu. Buhranlar vuku bulduğu zaman işçiler fabrikalardan çıkarılıyorlardı. Başka yerlerde iş zorlukla bulunabiliyordu ve gerek işverenlerin ve gerekse hükümetin az bir yardımı dokunuyordu. Bu buhranlı zamanlar esnasında işçiler çok güçlükler ve hakikî açlık çektiler.

Bu bahsettiklerim işçi sendikalarının ve kollektif müzakerenin en iyi şekilde anlaşılabilmesi için bir esas teşkil eder. İşçiler işverenle, ücretler, mesai saatleri ve çalışma şartları hakkında ferdî olarak müzakereye yanaştıkları takdirde aldatıldıkalrını anladılar. İşveren, muayyen bir işçinin hizmetine muhtaç değildi çünkü, ayni işi yapan başka bir işçiyi kolaylıkla bulabilirdi. Diğer taraftan işçi o muayyen işi yapmak ihtiyacında idi. Bundan dolayı, işçi ve işveren müsavi olarak müzakere yapmıyorlardı. İşveren bütün avantajlara sahipti. Ücretleri ve çalışma şartlarını tek taraflı olarak ve mümkün olduğu kadar az olarak tesbit ediyordu.

İşçiler, işverenleri ile toplu olarak müzakereler yapabilmek üzere sendikaları kurdular. Eğer işçiler işverenle bir grup halinde temas ederlerse, müzakere kudreti bakımından daha büyük bir eşitlik olacak ve dolayısiyle âdil bir netice elde etmek şansı daha fazla artacaktır. İşveren muayyen herhangi bir işçinin hizmetinden faydalanmaksızın işlerini idare edebilirse de, bütün işçilerin hizmetlerinden faydalanmaksızın işlerini yürütemezdi. Onlarsız fabrikasını işletemezdi. Onun için işçiler işverenle, kendilerinin seçtikleri ve bütün işçi grubu için konuşmaya yetkili olan temsilcileri vasıtasiyle temasta bulundukları zaman, işveren onların tekliflerini nazarı itibara alacak ve onlarla makul bir neticeye varmayı isteyecekti.

Bu olay dünyanın birçok kısımlarında vuku buldu. Loncaların, el sanatı sisteminin tabiî bir parçası olması gibi, işçi sendikaları da endüstri sisteminin tabii bir parçası haline geldi. 19. uncu asır esnasında sendikalar bütün Avrupada, Amerikada ve başka yerlerde doğdu.

İşçi teşkilâtı, bazı kimseler tarafından haricteki tahrikçilerin yaptığı bir çeşit ihanet olarak, tehlikeli ya-

(Devamı var)

Beraber öğrenelim

Yazı işleri müdürünüz halâ yazını yazmadın diye sitem edip duruyordu. Yazımı hazırlamak için çalışırken acı bir haber aldım. Sendikacı ve Zeytinburnu Emaye fabrikası mümessili arkadaşımız Niyazi Göksal geçen sayımızda kendisinin bir kaza neticesi hastahaneye kaldırıldığını yazmıştık. Heyhat ki atlattığı kazayı yenemeyen arkadaşımız aramızdan ebediyen ayrıldı. Kendisi sendikasını seven, bulunmuş olduğu işçi sınıfına elinden geldiği kadar faydalı olmaya çalışan arkadaşımızın örnek olacak durumda idi. Diyebilirim ki kıymetli bir idareciyi kaybetmiş durumdayız. Hepimizin gideceği yer orası olduğuna göre bulunmuş olduğumuz dünyada kendi kendimize faydalı olmaya çalışırken etrafımızın menfaatlerini koruma ve onlara faydalı olarak ayrılmamız muhakkak ki arkamızda bıraktıklarımıza şu birkaç kelimeyi söylettirecektir: Allah rahmet etsin, Allah razı olsun. Arkadaşımız bu yalan dünyayı boşa çiğnemedi elde kalan bir şey olmadığına göre kendisini anacak bir çok arkadaşı var. Değerli arkadaşımızın ailesi efradına ve bütün tanıdığı arkadaşlarına baş sağlığı dileriz.

İSMAİL ÇORLU

Demir Çekme fabrikası Hasköy Aynalı Kavak Caddesi:

SORU: İstirahatli bir işçi çalıştırılır mı, çalışmadı diye kazanmış olduğu prim ceza olarak kesilir mi?

CEVAP: Bir kimse hastalığını doktorun verdiği istirahatle ispat ettikten sonra yalan değil demektir. Hasta olunca da çalışmasına imkân yok demektir. Binaenaleyh çalıştırmak isteyenin bir maksadı olsa gerektir, bizce senin sendikalı olman; ustabaşınızı sinirlendiriyor. Hiçbir kusur bulamayınca bu duruma başvurması insanı insan olarak tanımak istemeyişinden ileri gelir. Hayır arkadaş, memleketin kanunları bizleri müdafaa eder durumdadır. Sendikamıza müracaatla hem kendini hem de başka arkadaşlarına tatbik edilecek bir uygunsuz hareketin önüne geçmiş oldun. Şikâyetiniz takip edilecektir.

SABAHATTİN HOŞGÖR:

Demas Demir Çekme fabrikası, Halıcıoğlu

SORU: Dördüncü sayıda neden bizlerin yeni yılını kutlar şekilde bir yazı yazmadınız?

CEVAP: Sayın okuyucularım, yeni yılınız hayırlı, uğurlu, sizlere sıhhat afiyet bahşeden bir yıl olmasını canı gönülden temenni ederim. Bu mevzuda yazımı yazdım, hattâ Mıstık Kâzım emmisine epey sitem edecekti amma yukarda zikrettim, kıymetli bir arkadaşımızı toprağa verdik. Onun için bir daha ki sayıda hasbıhal ederiz. Selâmlar.

Kâzım NARMANLI

Günlük Kalori ne Olmalı?

Sanayide çalışan işçilerin vücuduna lâzım olan kalori miktarını fen adamları 4000 ile 5000 olarak kabul etmişler, bu kalori miktarını alan vücut tam normal bir vücuttur. Onun için işine ve cemiyete her bakımdan faydalıdır. Gıdamıza elimizden geldiği kadar itina etmemiz lâzım.

Yediğimiz gıda maddelerinin 100 gramında mevcut kalori miktarlarını burada bildirelim.

Koyun sütü 96. Yoğurt 60. Zeytinyağı 890. Tereyağı 765, yağlı peynir 375, koyun eti 200. Sığır eti 195. Börek 115, pirinç 340. Sucuk 250. Makarna 330. Şeker 390. Ekmek 250. Yumurta 148.

Buraya kadar yazmış olduğum kalori miktarı 4962 kalori yapar. 24 saatte bir insana bu kadar kalori lâzımmış. Ben bunları alıp yiyemem diye düşünme çünkü kurulacak asgarî ücret tesbit komisyonu elbette bunları bizden daha çok düşünür.

Hasan FAKABASMAZ

Türkiye Petrol işçileri Sendikası Ana Nizamnamesi

Kuruluş ve Gaye

Madde 1. — Sendikanın adı: Türkiye Petrol İşçileri Sendikasıdır. Kısaltılmış adı (Petrol İş) dir.

Madde 2 — Sendikanın merkezi Beşiktaş Sinan Paşa Köprüsü sokak No: 23 İstanbul'dadır. Sendikanın yeri idare heyeti kararı ile değiştirilebilir. Sendika merkezinin yerini değiştirmesi Ana Nizamnamede değişiklik yapılmasını icab ettirmez.

Madde 3 — Sendkianın gayesi: Azalarının hak ve menfaatlerini mevcut kanunlar muvacehesinde korumak, iktisadî, içtimaî ve medenî seviyelerinin yükselmesine çalışmak, âzaları arasında tesanüt ve her türlü anlaşmayı sağlamak, âzalarını Devlet daireleri, hususî ve hükmî şahıslar nezdinde temsil etmek, mesleğin insanlık ve işyerlerine olan hizmet borçlarını belirtmek ve bunları verimli noktalar üzerinde toplamak,

Ağır ve mesuliyetli olduğu kadar intizamsız iş şartları içinde çalışan işçilerle işverenler arasında çıkan ihtilâflarda aracılık yapmak, işyerlerinin ıslahı ile varlıklarının idamesi için olduğu kadar bu yerlerde çalışan işçilerin huzur ve intizamlı çalışmalarını temin etmek, işçi işvereninden emeğinin değerini alabilmesini temin etmek için ilgililer nezdinde teşebbüste bulunmak, işçilerin fert olarak Cemiyet ve memlekete daha yararlı bir unsur haline gelmesini temine matuf faaliyetlerde bulunmak, petrol sanayiinin inkişafı için çalışmak ve bu sahada işçilere düşen vazifeleri belirtmek.

Madde 4 — Türkiye Petrol İşçileri Sendikası sendika olarak, hiçbir suretle siyasetle uğraşmıyacağı gibi, siyasî propaganda ve siyasî yayın faaliyetleri ile de meşgul olamaz. Sendika Millî bir işçi teşekküldür. Sendikanın umumî, hususî şube toplantıları ile bilumum heyetlerin toplantılarında sendikanın ihtiyaç ve iktisadiyatı ile ilgili meslekî konular dışında, siyasî, felsefî, dinî münakaşalar katiyen yasaktır.

Sendika, sendika olarak hiçbir partiye mensup olmadığı gibi, sendikada vazife gören herhangi bir âza da bu vazifenin namı ile hiçbir suretle ne sendika içinde ve ne de sendika dışında namından istifade suretiyle propaganda yapamaz. Azalar sendika içinde olduğu gibi, sendikanın dışında da birliğini tehdit altında bırakan herhangi bir teşekküle giremezler. Bu gibi hareketleri sezilen ve tebeyyün eden âza ve idareciler hakkında ci madde hükümleri tatbik olunur.

Madde 5 — Türkiye Petrol İşçileri Sendikası, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun âzasıdır. Merkez sendika muhtelif vilâyetlerde kurulu bulunan ve kurulacak şubeleri ile bir bütün olarak Türk İş nezdinde temsil edilirler. Merkez sendika İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin de âzasıdır. İstanbul - da kurulu şubeler hariç diğer vilâyetlerde kurulu bulunan şubeler o vilâyetteki mahallî Birliklerin de arzu ettikleri takdirde âzası olabilirler.

Şubeler yapacakları ilk kongrede 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri hakkındaki kanunun 8 inci maddesi hükümlerine göre şubeye kayıtlı bulunan âzaların 2/3 ünün kararı ile iltihak kararı alırlar.

Madde 6 — Türkiye Petrol İşçileri Sendikası, sendika olarak umumî hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunacaktır:

a) Azaları adına umumî sözleşmeler akdetmek,

b) Sendikaya bağlı işçilerle işverenler arasında zuhur edecek münferit veya toplu iş ihtilâflarında yetkili mercilerle hakem kurullarına başvurmak, ihtilâf konusu hakkında mütalâa beyan etmek ve hal şekli hakkında isteklerde bulunmak,

c) İşverenler veya Sendikaları, iş arayanlara karşı ücretleri rayiçten aşağıya düşürme teşebbüsü ile birleştikleri hallerde toplulukla iş ihtilâflarının tetkike yetkili merci ve hakem kurullarına başvurmak, (Bu gibi hallerde topluklukla iş ihtilâfı hakkındaki hükümler uygulanır.)

d) İşsizlik, ihtiyarlık, hastalık, sakatlık, doğum ve ölüm halleri için yardımlaşma sandıkları kurmak,

e) Hizmet aktini ilgilendiren hususlarda hakkını arayan azalarına ve hak sahibi mirascılarına hukukî yrdımlarda bulunmak ve genel sözleşmeden ve mesleğin müşterek menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta haklarında azalarını ve mirascılarını temsilen dâva ve husumete ehil olmak,

f) İşçi Sigortaları Kurumu kanunu ile İş ve İşçi Bulma Kurumu kanunu ve Çalışma Vekâletinin kuruluşu hakkındaki kanun hükümlerine göre toplanan kurullara gönderilecek delegeleri seçmek veya bunların seçimlernie iştirak etmek,

g) Azalarının ve ailelerinin umumî ve meslekî bilgilerini arttırmak ve kültürlerini genişletecek kurslar açmak, konferanslar tertip etmek, âzalarının boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak,

h) Azalarının çalıştıkları işyerlerinde mevcut tesislerden takım ve malzemelerden âzamî randıman alınması için daha temiz ve itinalı kullanması hususunda işverenlerle müzakere ve bunlara faydalı tekliflerde bulunmak,

j) Azalar ve aileleri yararına istihsal, istihlâk, kredi ve yapı kooperatifleri kurmak veya bu gibi teşebbüslere manen ve maddeten yardımlarda bulunmak,

k) Ticarî gayelerle olmamak üzere Sağlık ve Spor tesisleri kurmak ve işletmek,

l) 5018 sayılı Sendikalar kanununun 8. inci maddesine uymak suretiyle diğer sendikalarla birlik kurmaya, Türkiye Petrol İşçileri Sendikasının menfaat ve gayelerine uygun amaçlar güden sendikalarla işbirliği yapmak, ayrıca milletlerarası teşekküllere de katılarak onlarla işbirliği yapmak (Milletlerarası teşekküllerin âzası olabilmek için Vekiller heyetinin müsaadesi şarttır.)

m) Sendikanın meslekî mevzularda fikir yayınını yapacak gazete ve mecmua çıkartmak, bu gayeyi gerçekleştirecek her hangi bir teşebbüs için diğer sendikalar veya benzeri teşekküllerle işbirliği yapmak.

SENDİKAYA GİRME VE ÇIKMA ŞARTLARI

Madde 7 — Sendikaya âza olabilmek için:

a) 18 yaşını bitirmiş olmak,

b) Türk Tabiiyetinde bulunmak,

c) Medenî haklara sahip olmak,

d) Haysiyet ve namusa muhil veya ağır hapsi müstelzim bir suçtan hüküm giymemiş bulunmak ve emniyeti suiistimalden dolayı hüküm giymiş olmamak, memleketin yüksek menfaatlerini ihlâle matuf fikir ve hareketlerle nam almış veya ilgili olmamak,

e) Petrol tesislerinde çalışmak veya bu iş kolunu tamamlayıcı iş kollarında işçi olarak çalışmak, işveren ve işveren vekili durumunda bulunmamak,

f) Kuruluş gayesini açıklayan beyanname ile bu nizamnamede ve buna bağlı dahili talimatnamede gösterilen hususlarda bulunmayı kabul etmek

g) Yukarıda yazılı hususatı kabul ile nizamname ve dahili talimatname hükümlerine uygun hareket edeceğine dair taahhüt senedi imza etmek,

h) Giriş beyannamesinin icra veya idare heyetince kabul ve tasvibi ile müracaat sahibi azalık hakkını iktisap etmiş olur.

Madde 8 — Yedinci maddenin (e) fıkrasında yazılı evsafı haiz her işçi aynı maddedeki bütün şartları yerine getirmek suretiyle dilediği zaman sendikaya âza olabileceği gibi Medenî kanunun 63 üncü maddesini yerine getirmek suretiyle dilediği zaman sendikadan istifa edebilir. Aza istifasını verdiği günden itibaren altı ay geçmedikçe sendikadan ayrılmış sayılamaz.

Sendikadan ayrılan veya ihraç edilen bir âza sendikadan herhangi bir hak iddia ve talep edemez.

Sendikanın kendi arzusiyle ayrılan âzalar sendikaya ait yardımlaşma sandık ve tesisleriyle ilgilerini devam ettirip ettirmemeleri kendi arzularına bağlıdır.

DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

Madde 9 — Aşağıda yazılı hal ve hareketlerde bulunan âzalar hakkında disiplin ve ihraç cezaları verilir:

a) Yabancı bir devletin veya herhangi bir siyasî teşekkülün siyasetine, propagandasına, fikir ve kanaatinin yayımına veya gerçekleşmesine alet olanlar

b) İş Kanunun birinci maddesinde yazılı işçi tarifine uygun vasıflarını devamlı surette kaybedenler,

c) Millî menfaatlere ve millî yetçiliğe aykırı hareket edenler,

d) Bu nizamname ve buna bağlı dahilî talimatname hükümleriyle umumî hayet kararları ve bu kararlara uygun şekilde alınan idare ve icra heyeti kararlarına müstemiren riayet etmiyenler,

e) Sendikaya taahhüt ettiği aidatı arka arkaya özürsüz olarak üç ay ödemeyenler, ve yapılan yazılı ihtara rağmen vermemekte ısrar edenler,

g) Giriş şartlarını gösteren yedinci maddenin (E) fıkrasındaki durumlarını kayıp edenler,

h) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran ve sendika bütünlüğünü sarsacak mahiyette âzalar arasında propaganda yapanlar,

j) Sendikadan ayrılmak istediğini yazılı olarak bildirenler hakkında madde hükümleri tatbik edilir.

SENDİKA TEŞKİLATI, VAZİFE VE SALAHİYETLERİ

Madde 10 — Sendikanın teşkilâtı:

a) Merkez umumî heyeti,

b) Merkez icra heyeti,

c) Merkez murakabe heyeti

d) Merkez Haysiyet divanı

e) Şube umumî heyetleri,

f) Şube idare heyetleri.

g) İhtisas bürolarından müteşekkildir.

Madde 11 — Umumî heyet: Sendikanın en büyük ve selâhiyetli organıdır. Umumî heyet şubelere kayıtlı bulunan ve son üç aya kadar aidatını muntazaman ödemiş âzaların yekûnu üzerinden otuzdan yüze kadar ilk yüz için iki ve yüzbirden daha fazla âzası olan şubeler gelecek ikinci yüzer için birer delege göndermek suretiyle teşekkül eder. (51 den yukarı olanlar yüze iblâğ edilir ve 50 den aşağı olan küsurlar nazarı itibara alınmaz) Umumî heyet toplantısına gelen delegeler mensup oldukları şubelerinde kayıtlı bulunan âzaları her bakımdan temsile yetkilidirler. Şube umumî heyetleri tarafından açık veya gizli oyla veya şube umumî heyetinin 2—3 ünün vereceği karar ile Şube idare heyetleri merkez umumî heyetine gelecek delegeleri tesbit edebilir. (Şube idare heyeti âzaları delege olarak merkez kongresine gelmelerinde bir mahzur yoktur.)

Merkez umumî heyeti iki senede bir Mayıs, Haziran aylarında mûtad toplantısını yapar. Toplantının yeri, günü, saati ile beraber, toplantıdan en az üç gün evvel mahallin en büyük mülkiye âmirine ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilir. Aynı şekilde iki gazete ile de ilân olunur. Toplantıya gelen delegeler sendika hüviyet cüzdanlarını yanında bulunduracağı gibi ayrıca delege olduklarını bildiren ve şube idare heyetlerince tasdik edilmiş belgeyi merkez genel sekreterine hüviyettlerini göstermek ve belgelerini tevdi etmek mecburiyetindedirler. İşaret edilen belgelere sahip olmayan delegelerin delegelik sıfatları tanınmaz.

Madde 12 — Merkez umumî heyet toplantısı önceden ilân edilen yer, gün ve saatte yapılır. Müzakerelere başlanabilmesi için delegelerin ekseriyeti bulunması şarttır. Toplantı evvelâ genel sekreter tarafından yoklama yapılır. Delegelerin ekseriyeti toplantıda hazır bulunduğu takdirde, mûtad bayrak merasimi yapılarak genel başkan tarafından açılış nutku irat olunur. Kongrede hazır bulunan delegeler arasından kongreyi idare etmek üzere bir başkan, bir başkan vekili ve yeteri kadar kâtip seçilir. Bu suretle müzakerelere seçilmiş olan kongre başkanı tarafından idare olunur. Zabıt ve yazı işlerini kâtipler yapar.

Madde 13 — Nisap mevcut olmamasından veya herhangi bir sebepten dolayı toplantı geri bırakıldığı takdirde keyfiyet mucip sebepleriyle toplantı günü yeri ve saati zikredilmek suretiyle onbirinci maddede olduğu gibi ikinci toplantı gündemiyle beraber şehrin gündelik iki gazetesiyle ilân edilir.

Herhangi bir sebepten dolayı umumî heyet toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz. İkinci toplantıda nisap olsun veya olmasın toplantıda hazır bulunan delegelere yapılır. Ayrıca umumî heyet toplantısı yirmi günden geri bırakılamaz.

Madde 14 — Umumî heyet toplantısında okunacak olan çalışma, hesap ve murakabe raporları toplantıdan üç ile bir hafta evvel toplantıya katılacak delegelerin tetkiklerine gönderilir.

Madde 15 — Umumî heyet toplantısı gündemi idare heyeti veya icra heyeti tarafından hazırlanır. Mevcut delegelerin yirmide birinin talebi ile gündemde istenilen maddeler değiştirilip veya ilâve edilebilir.

Madde 16 — Kararlar umumî heyet toplantısında hazır bulunan delegelerin rey çokluğu ile verilir. Her delege bir rey sahibidir. Rey verecek delegeler oturumda hazır bulunmaları lâzımdır. Hazır bulunmayan delegelerin vekâleten vereceği rey muteber değildir.

Madde 17 — Umumî heyet aşağıda yazılı hususlarda karar verebilir:

a) İdare ve icra heyetlerinin devrelerine ait çalışma ve raporları ile murakabe heyetinin bu hususta hazırlayacağı raporları tetkik ve bunlar üzerinde görüşmek ve karar vermek,

b) İdare; icra ve murakabe heyetlerinin çalışmalarını ibra etmek,

c) Sendika bütçesini müzakere ve kabul etmek.

d) İdare heyeti tarafından umumî heyetin tasvibine arzolunan karar ve tekliflerini görüşüp katî karara bağlamak,

e) Sendika genel başkanını seçmek (Genel başkanın seçilebilmesi için mevcut delegelerin üçte ikisinin rey çoğunluğu şarttır.)

f) Murakabe ve haysiyet divanı asıl ve yedek âzalarını seçmek.

Merkez sendika kademelerinde vazife alacak âzanın en az iki senelik âza olması ve aidatını muntazaman ödemiş olması şarttır.

g) Gelecek devre çalışma programında gözetilmesi istenilen hususlara dair ana hatlar üzerinde idare ve icra heyetine telkinde bulunmak ve tam selâhiyet vermek,

h) 15 inci madde gereğince âzalar tarafından müzakeresi istenilen konuların müzakere ve kesin karara bağlamak,

j) İşbu ana nizamnamenin 15 ve 20 nci maddelerine uyularak yapılan teklifler üzerine ana nizamnamede değişiklik yapmak,

k) Lüzumu halinde, Sendikaya cemiyetler ve medenî kanun hükümleri dairesinde feshetmek,

l) İşbu ana nizamnamenin altıncı maddesinin F ve L fıkrasına istinaden iltihak kararı almak,

Madde 18 — Aşağıdaki hallerde umumî heyeti toplantıya çağırılır:

a) Merkeze bağlı şubelerin 4/3 ünün idare veya icra heyetine sunacakları yazılı teklifleriyle,

b) Murakıplar sendika muamelâtında gördükleri yolsuzlukları umumî heyete bildirmek mecburiyetinde bulunduklarını hissettikleri takdirde Haysiyet Divanı ile müştereken toplantı yaparak ve müştereken karar vererek umumî heyeti toplantıya çağırabilirler.

c) İdare heyetinin kararı üzerine ve idare heyetinin toptan istifası halinde umumî heyet toplantıya davet edilir.

Madde 19 — Umumî heyet toplantısında hazır bulunan delegelerden onda birinin yazılı önergesi olmadan veya idare heyetinin teklifi bulunmadan ana nizamnamede değişiklik yapılması için müzakerelere girişilemez.

Ana nizamnamede değişiklik yapılabilmesi için toplantıda hazır bulunan delegelerin en az 2/3 ünün rey çoğunluğu lâzımdır. Yapılan değişiklikler mucip sebepleriyle en geç bir hafta içinde en büyük mülkiye âmirliği ile Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilir.

Madde 20 — Umumî heyetlerin müzakere tutanakları kongre başkanı ile başkan vekili ve kâtipler tarafından imzalarak saklanır. Sendika âzaları her zaman sendika merkezinde bir zabıtla kararları tetkik ve mütalâa etmek hakkına haizdirler.

Madde 21 — Sendika medenî kanunun 70 inci maddesinde yazılı olduğu gibi âcz haline düşer veya idare heyetinin iş bu ana nizamname hükümlerine göre teşkile imkân kalmazsa Cemiyetler kanununun 27 inci maddesi hükümlerine uygun şekilde toplanacak umumî heyet kararı ile kendi kendini feshedebilir. Sendikanın feshi kararı üzerine aynı heyet tarafından tasviye heyeti seçilir. Bu heyet feshedilen sendikanın menkul ve gayrimenkul mallarını paraya çevirerek mevcut nakde ilâve eder ve parayı âzaların sendikaya verdikleri miktar nisbetinde âzalar arasında taksim eder.

MERKEZ İDARE HEYETİNİN TEŞEKKÜLÜ

Madde 22 — Merkez idare heyeti şube idare heyetleri arasından gizli reyle yapılan seçimle birer âzanın iştiraki ve kongrede seçilen genel başkan ile yedi âzadan teşekkül eder

Merkez sendika yeni şubeler açtıkça idare heyetinin âza adedi değişir. Merkez idare heyetinin yedekleri olmayıp idare heyeti âzalarının istifaları veya herhangi bir sebeple ayrılmaları halinde yerine mensup olduğu şubeden başka temsilci gizli reyle seçilerek gönderilir. Ve bu suretle merkez idare heyetinin kadrosu muhafaza edilir.

Madde 23 — Umumî heyet toplantısını müteakip idare heyeti ilk toplantısını yapar. Genel başkan icra heyetini teşekkül ettirmek için genel sekreteri tayin eder. Ve idare heyeti de başkan vekili ile muhasip veznedarı seçer?

Bu suretle icra heyeti genel başkan, genel sekreter ve muhasip veznedardan teşekkül eder.

İcra heyeti en az haftada bir toplanarak genel idare heyetini ve gerekse şubelerden gelen meselelerin hallini temin eder. İdare heyeti toplantısı ise genel başkanın daveti üzerine en az altı ayda bir toplantı yapar.

Madde 24 — İdare heyeti ve icra heyeti kararları genel sekreter tarafından yazılıp okunduktan sonra oturumda bulunanlar tarafından imza edilir.

Madde 25 — İdare heyeti ve icra heyeti toplantılarında başkan ve genel başkan oğ kan ve genel sekreter hazır bulunur. Oturumu başkan idare eder.

İDARE HEYETİNİN VAZİFE VE SELAHİYETLERİ

Madde 26 — 23 üncü madde gereğince toplanan idare heyeti, icra heyetinin hazırladığı ruznameyi hazırlar ve karara bağlar. İdare dilediği meseleleri icra heyetine havale eder. Bu kararların tatbikinden doğacak mesuliyetler idare heyetine racidir

a) İcra heyetinin çalışma programını tesbit eder,

b) İcra heyetinin faaliyetini tetkikle en az altı ayda bir yapacağı kontrollarda muamelâtında noksanlık görüldüğü takdirde sorumlu tutar.

c) İcra heyetinin bütçesini tesbit ve katî hesabını tetkik eder Tüzük ve talimatlar haricinde çıktığını görürse, idare kurulunun tayin edeceği üç kişilik tahkik komisyonuna havale eder.

d) Umumî heyeti toplantıya davet eder,

e) Sendikanın gayelerini gerçekleştirmek için, gerekli sayıda ihtisas komisyonları kurar ve bunları icra heyetinin emrine havale eder.

f) Lüzumu halinde kooperatifler kurar, kurslar açar, yayınlar yapar ve bu işlerin yürütümünü icra heyetine havale eder.

İCRA HEYETİ

Madde 27 — İcra heyeti idare heyetine karşı sorumludur. İdare heyeti tarafından alınan kararlar icra heyeti tarafından tasdik edilir.

İcra heyeti memleketteki şubeleri ve diğer teşekküllerle lüzumlu muhabereyi yapar. Memleket iç ve dışı işçi hareketlerini alâkadar eden anlaşma ve sözleşmeler hakkında bilgi edinir. Kollektif akitler hazırlar, âzalarına bildirir, nizamname hükümlerini tatbik eder.

İdare heyeti ve icra heyeti âzaları:

a) Meşru veya yazılı mazerete dayanmaksızın arka arkaya üç toplantıya gelmedikleri,

b) Nizamname hükümlerine uygun olarak alınan kararlara müsteniden riayet etmediği,

e) Türkiye Petrol İşçileri Sendikasının şeref ve haysiyetini lekeleyen fiillerde bulunduğu ve sikalarla tebeyyün ettiği takdirde suçu işleyen veya işleyenler hakkında icra heyeti şikâyet edileni veya edinilenlerin suçlarını sabit görürse vazifeden uzaklaştırır ve yerine mensup olduğu şubeden temsilci ister (gerekirse haysiyet divanına havale edilir.)

d) İcra heyeti âzaları hiçbir siyasî teşekkülde faal vazife alamaz, aksi takdirde müstafi sayılırlar.

Madde 28 — Umumî heyet tarafından seçilen genel başkan ile idare heyeti lüzum gördüğü takdirde maaş veya harcırahla icra heyetini çalıştırabilir. Bu takdirde işyerlerinde çalışıp çalışmamaları yine idare heyetinin kararına bağlıdır.

GENEL BAŞKAN

Madde 29 — İşbu ana nizamnamenin verdiği yetkiler dahilinde Türkiye Petrol İşçileri sendikasını yurt içinde ve yurt dışında temsile selâhiyetli şahıs sendika genel başkanıdır:

a) Sendika mührü başkanda bulunur.

b) Başkanın hastalığı veya herhangi bir mazereti halinde başkanlık vazifesini vekili yapar.

c) Sendika mührü elinde olan kimsenin imzasını havi bulunduğu da muteberdir.

d) Başkan, başkan vekili ve genel sekreterden başkası Sendika mührünü kullanamaz.

e) Türkiye Petrol İşçileri Sendikası adına resmî beyanatta bulunmak selâhiyeti genel başkan ve genel sekretere aittir. Beyanat ve neşriyattan beyanat sahibi mesuldür.

f) Genel başkan lüzumu halinde 200 (iki yüz) liraya kadar sarfedebilir. Bu gibi haller de icra heyetinin ilk toplantısında vaziyeti bildirir.

Sendika gayeleri dışında ve icra heyeti kararları dışında yapılan sarfiyattan başkan mesuldür.

g) Türkiye Petrol İşçileri Genel başkanı şubeler dahil her türlü çalışmaları tetkik ve kontrola selâhiyetlidir. Genel Başkana idareciler kolaylık ve izahat vermek mecburiyetindedirler.

h) Başkan herhangi bir sebepten dolyaı (hastalık ve vazifeler hariç) bir ay devamlı surette vazifesinden ayrılması halinde kongreye kadar idare heyeti tarafından bir başkan seçilir.

j) Genel Başkan sendikada kurulacak bütün komisyonlara başkanlık eder.

GENEL SEKRETER

Madde 30 — Genel sekreter, genel sekretere herhangi bir maaş veya harcırah verildiği takdirde bütün mesaisini Petrol İş in gayelerinin tahakkukuna hasreder:

a) Her türlü yazışmadan, haber almadan, Petrol İş'in gayeleri ile alâkalı yayın ve istatistikleri derlemeden başkanla müştereken mesuldür.

b) Muhaberat ve muamelâtın muntazam çalışma ve işlemesinden mesuldür.

c) Muhasebe servisinin muntazam çalışmasına nezaret eder. (Şubeler dahil).

Müzakeresi icap eden mevzuları tesbit ile icra ve idare heyeti ruznamesini hazırlar ve lüzumu halinde icra heyetini olağanüstü toplantıya davet eder.

f) Her ay tanzim edeceği bilânço ile malî muvazaneyi icra heyetine bildirir.

g) Aidatını ödemekte geciken veya vermiyen âzalara yazı ile gerekli ikazda bulunur ve üç ay içinde mazeretsiz aidatını ödemiyenlerin listesini icra heyetine sunar. Bu hususta lüzumlu karar alınmasını temin eder.

MUHASİP VEZNEDAR

Madde 31 — Muhasip veznedar âza, işbu nizamname ve dahilî talimatname ve kanunî mevzuata uygun usuller dairesinde sendika hesap işlerinin düzgün yürümesini sağlar.

a) Sarfiyatın bütçe dairesinde cereyanını temin eder. Her türlü ödeme makbuzlarını başkan, genel sekreter ile birlikte imzalar.

b) Aylık ve yıllık bilânçolarla bütçe tasarrufunu sağlar.

c) Sendikaya ait tahkikatı takip eder ve gelir ve gider defterlerini muntazaman temin eder,

(Devamı 4 üncüde)

İşçi Bankası

(Baştarafı 1 incide)

957 yılı içinde açılmış olacak - tır. İstanbul'daki faaliyetleri - mizin daha müsmir olabilmesi için muhterem İstanbul İşçi Sendikaları Birliği camiasının yardımına ihtiyacımız olduğunu söylemek isteriz. Talep ettiğimiz yardım:

a) Sendika mevduatlarının bankamıza yatırılması,

b) İstanbuldaki mevcut işçi yardım sandıkları mevduatlarının bankamıza yatırılması,

c) İşçi kardeşlerimiz arasında bankada üç beş kuruşu bulunan var ise bu paraların bankamıza nakli, hususunda tavassutlarınızdır. Buna mukabil bankanın diğer bankalardan fazla olarak göstereceği avantajlar hakkında malûmat eklidir.

Keyfiyeti yüksek heyetinize arz ile müstakbel yardımınız için şimdiden teşekkürümüzü sunarız."

BANKA İDARE HEYETİ ADINA
Kemal Yılmaz, Burhanettin Hasdemir.

MADEN - İŞ
15 günde bir Cumartesi günleri çıkar.
29. 12. 1956 Cumartesi
İçtimaî — İktisadî — Magazin gazetesidir.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
(Maden-İş Sendikası adına)
KEMAL TÜRKLER
Baskı ve Dizgi:
VAKIT MATBAASI

Kalifiye işçi Yetiştirimi

Memleketimizde iş imkânlarının artması, kalifiye işçiye olan ihtiyacı daha bâriz bir şekilde ortaya koymuş bulunmaktadır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, işverenlerimizin taleplerini yerine getirebilmek için, ehil ve iyi vasıflı işçi göndermek mecburiyetindedir.

İş piyasasının muhtaç olduğu kalifiye işçinin yetiştirilmesi, Kurumun başlıca vazifelerindendir. İşçilerin meslekî bilgilerini geliştirmek ve eğitimleri mevzuunda İş ve İşçi Bulma Kurumu çeşitli tedbirler almakta ve faaliyet göstermektedir.

Sınaî müesseselerde ve maden ocaklarında meslekî kurslar açılmasına dair olan 3457 sayılı kanun gereğince, 1955 yılı sonuna kadar muhtelif işyerlerinde 667 kurs açılmış ve bu kurslardan 13.158 işçi mezun olmuştur.

Kurum, ayrıca muhtelif şehirlerimizde iş piyasasının gösterdiği ihtiyaca göre; mürettip, mücellit, madenî eşya, garson, komi, aşçı, şoför, dokumacı, daktilo, motorcu, yapı ustası, ev hizmetleri işçisi ve fırınlarda fennî maya kullanılması usullerini öğreten çeşitli kurslar açmaktadır.

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtınca, memleketimize sağlanan teknik yardımdan faydalanılarak, sanayii ileri Avrupa memleketlerine çeşitli iş kollarından beşer kişilik ekipler halinde usta ve ustabaşılar gönderilmektedir.

Avdetlerinden sonra da, çalıştıkları yerlerde durumları incelenmekte olan bu usta ve ustabaşıların, randımanın artmasında müessir rol oynadıkları ve birtakım yenilikler yaptıkları tesbit edilmiştir.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, hükûmetimizle Fransa arasında mevcut anlaşmadan faydalanarak, ücretleri Fransız işverenleri tarafından ödenmek üzere, staj talebinde bulunan mühendis, bankacı, mimar, dokuma eksperi vesair mesleklerden Türk gençlerini Fransa'ya göndermektedir.

Kurum, Milletlerarası İşbirliği İdaresiyle müştereken, sendikalara mensup işçilerimiz için, işçi kesafeti olan büyük şehirlerimizde seminerler açmaktadır.

Seminerlerde; hükûmet, işçi ve işveren münasebetleri ve bu münasebetlerin iyiye kullanılması ve gelişmesinin, memleketimiz istihsalinde sağlayacağı faydalar, Çalışma Vekâleti, İşçi Sigortaları ve İş ve İşçi Bulma mevzuatı, muhtelif memleketlerde ve bizde sendikacılık gibi işçilerimizi yakından ilgilendiren mevzulara yer verilmektedir.

Şimdiye kadar açılan 21 işçi seminerinden faydalanan sendikacı sayısı 1084 dür.

Vekâletler. Vilâyet Umumî Meclisleri, Belediyeler, Ticaret ve Sanayi Odaları ile İşçi Sendikaları temsilcilerinden müteşekkil Danışma Kurulu, her sene Ankara'da toplanarak, Kurumun faaliyet mevzuu ile alâkalı meseleleri tetkik edip, Çalışma Vekâletine tekliflerde bulunmakta ve verilen mevzular hakkında görüşünü bildirmek suretiyle, Kurum çalışmalarına yardımcı olmaktadır.

Hükûmet işçi ve işveren temsilcilerinin iştirakiyle, her üç ayda bir toplanan Mahallî Danışma Komisyonları da, mahallî teşkilâtın daha verimli çalışmalarında müessir hizmet ifa etmektedir.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, memleketimiz iktisadî hayatına büyük hizmetler ifa edecek bir âmme müessesesidir. İş ve İşçi Bulma Kurumu, işveren ve işçilerimizden gördüğü rağbet ve itimada güvenerek, hizmetlerini geliştirme yolundadır.

Lastik işçilerinin çay Toplantısı

Lâstik ve kauçuk işçileri sendikası son zamanlarda çalışkan bir sendikacı olan Rıza Kulaç'ın başkanlığında faaliyetlerini geliştirmiş ve üyelerine geniş faydalar sağlamaya başlamıştır.

Haber aldığımıza göre sendika 26.1.1957 Cumartesi günü için bir çay tertip etmiştir.

Çay toplantısı, Türk ocaklarının, Aksaraydaki salonunda yapılacak, üyeler hem birbirleri ile tanışacak, hem de yeni yılın ilk iyi eğlenceli ve neşeli gününü geçireceklerdir.

Bu dost sendikanın yapacağı toplantının başarılı ve neşeli olmasını temenni eder. çalışmalarında muvaffakiyetler dileriz.

Türmesan ve av fişeği ihtilâfları

Madeniş Sendikası ile bazı iş yerleri arasında işçi ücretlerine zam yapılması hakkında açılmış bulunan toplulukla iş ihtilâflarına sırası ile duruşma günü verilmeye başlanmış bulunmaktadır.

Eyüp Bahariye yolunda kurulu Türmason çivi fabrikası ihtilâfı ile, Av fişeği fabrikası ihtilâflarının Vilâyet binasında 11. 1. 1957 Cuma günü saat 15 de İl Hakem Kurulunda duruşmaları yapılacak, sendika temsilcileri işçilere zam yapılmasını istiyeceklerdir.

işçilere ikramiye

(Baştarafı 1 incide)

tahakkuku her tarafı da aynı şekilde memnun etmişti.

Diğer taraftan İl Bank Temel ortaklığı işçilerine de, müessesenin İller Bankasına bağlılığı dolayısiyle, ikramiye verilmesi yolunda Madeniş Sendikası çalışmalar yapmakta idi.

Neticede müessese, işçilere ikramiye vermeyi kabul etmiş ve durumu sendikaya bildirmiştir.

İşçiler Sendikaya memnuniyetlerini bildirmişlerdir.

Türkiye Petrol iş Ana Nizamnamesi

(Baştarafı 3. sayfada)

d) Sendiikaya ait 300 liradan fazlasını icra heyetinin önce kararlaştırdığı Millî Bankalardan birinde veya birkaçında hesaplara yatırır.

MURAKABE HEYETİ

Madde 32 — Murakabe Heyeti, idare ve icra heyetlerini bütün muamelâtlarını, tahsil veya sarfiyatlarını bütçeye uygun olarak yapılıp yapılmadığını tetfıkrasına istinaden umumî heyet tarafından her çalışma devresi için üç asil ve iki yedek âzadan ibarettir.

Madde 33 — Murakabe heyeti teftiş ve incelemeler sırasında sendikanın para işlerinde yolsuzluk ve suiistimal gördüğü takdirde veyahut işten uzaklaştırılan kimsenin suiistimalini gördükleri takdirde murakıplar haysiyet divanını toplantıya çağırırlar. Murakabe heyeti ile haysiyet divanının bir arada yapacağı toplantıda verilecek kararla 18. inci maddenin B fıkrası gereğince umumi heyet olağanüstü toplantıya çağırırlar. Bu toplantı keyfiyeti gerekçesiyle murakıplar tarafından açıklanır. Bu hususta umumî heyetin vereceği karar kesindir.

HAYSİYET DİVANI

Madde 34 — Sendika âzalarını gerek kendi aralarında ve gerekse âza ile sendika arasındaki karşılıklı münasebetlere da ir ana nizamnamede yazılı hükümlerin tatbikinde murakıplarla icra heyeti ve idare heyeti arasında zuhur edecek ihtilâf - larda bir danışma ve kaza merci olarak umumî heyet tarafından 17. inci maddenin B fıkrası gereğince her çalışma devresi için üç asil ve iki de yedek olmak üzere haysiyet divanı seçilir.

Haysiyet Divanı Petrol İş'in manevî şahsiyetine saygı göstermiyen ve ana nizamnameye aykırı hareket edenler hakkında karar almak üzere icra heyeti, idare heyeti veya murakabe heyetinden alacağı rapor üzerine toplanır.

Haysiyet divanı kendi aralarından bir başkan ve raportör seçer.

Madde 35 — Haysiyet divanının vazife ve selâhiyetleri şunlardır:

a) Bir âzanın sendikaya kabulü hakkında tereddüt hasıl olduğu takdirde bu âzanın 7 inci ve 8. inci maddede yazılı şartları yerine getirdikten sonra Sendikaya kaydında mahzur olup olmadığı,

b) İcra ve idare heyetince haklarında disiplin cezası verilmesi istenen âzanın durumunu tetkik ve cezayı tayin etmek,

c) Haysiyet divanının vereceği cezalar:

1 — İhtar,
2 — Muvakkat ihraç,
3 — Kesin ihraç.

d) Haysiyet divanı âzalarından birinin divana verilmesi icap ettiği takdirde, haysiyet divanı toplantılarına muvakkaten icra heyetinden birisi vazife alır. Haysiyet divanı âzasının ihracı halinde birinci yedek âza vazifeye çağırılır.

e) Cezalar umumiyetle:

1 — 9 uncu maddenin A, B, C, H fıkralarında yazılı bulunanlar hakkında ihraç,

2 — F, G, fıkrasında yazılı halleri tesbit olunanları birinci defa ihtar ikincide muvakkat ihraç ve üçüncüde kesin ihraç kararı olarak verilir.

3 — Haysiyet divanı tarafından kesin ihraç kararı verilen âzalar bir defaya mahsus olmak üzere umumî heyete itiraz da bulunabilir.

Madde 36 — Murakabe ve haysiyet divanında vazife alanlar idare ve icra heyetlerinde vazife alamazlar.

Madde 37 — İcra heyeti tarafından aşağıda yazılı defterler tutulur:

a) Aza defteri, sendikaya girenlerin hüviyetleri, giriş tarihleri bu deftere yazılıdır.

b) Karar defteri, idare heyeti ve icra heyeti kararları ayrı ayrı defterlere yazılır. Tarih ve numarası bu defterlere yazılır. Kararların altı âzaların imzaları ile tasdik olunur.

c) Gelen ve giden evraklar, tarih ve sıra numarasiyle bu deftere kayıt ve gelen evrakın asılları gönderilen evrakın kopyeleri ve tarih numaraları altında dosyalarda saklanır.

d) Demirbaş eşya defteri: Sendikaya ait bütün menkul ve gayrimenkul eşya bu deftere kaydolunur.

e) Varidat ve sarfivat def - terleri: Sendika namına alınan bütün paraların ve sarfolunan paraların da verildikleri yerler sarih olarak bu defterde gösterilir ve varidat makbuzları ile sarfiyatın müsbit evrakları saklanır.

f) Kasa defteri: Sendikanın bütün nakit parası bu deftere kayıt olunur ve alınıp verilen muntazaman yazılır.
rı ile kapanır.

g) Dip koçanı veya kopyalı makbuzlar: Sendika bütün varidatını kopyalı, sıra numaralı makbuzlar mukabilinde müsamereler hasılatı ile isimsiz gönderilen bağışlar varidat defterine meşruhat verilerek gösterilir.

h) Bilânço ve hesabı katî defteri ve âzaların aidatlarını ödediğini gösteren defter.

MALİ HÜKÜMLER

Madde 38 — Sendikanın gelirı:

a) Azalardan alınan aidatlar,
b) Teberrular,
c) Eğlence tertipleri,
d) Piyango hasılatı,
e) Azalardan senede 120 lirayı geçmemek üzere ayda asgari olarak 150 kuruş üzerinden tahsil edilir.

Madde 39 — Sendika âzaların dan toplanacak aidat sendikanın resmî mühürü ile sendikia mutemedinin imzası üzerinde çlit ve yaprak numarası yazılı kopyalı makbuz mukabilinde toplanır. Aidatların toplandığı âzaların isim, sicil numaraları iş yerleri çalıştığı kayıtlı bulunan deftere muntazaman yazılır.

Madde 40 — Tahsilâtı yapan sendika mutemedi topladığı parayı iki gün zarfında sendikada mesul şahsa tevdi ederek yine aynı makbuzları teslim eder ve teslim ettiğine dair parayı teslim ettiği mesul şahıstan senet alır. Toplanan paralar derhal bankaya yatırılır.

Madde 41 — Sendika muhasip veznedarından borç para almak velevki şahsî dahi olsa katiyen yasaktır.

Madde 42 — Hariçten ne suretle olursa olsun sendikaya yardımda bulunmak serbesttir. Ancak bu para teberru diye kabul olunur ve kaydedilir. Keza bu meblâğda müselsel numaralı makbuzla alınır. Ancak sendikaya hariçten yapılacak te - berruların komünist ideolojisi ile tanınmış veya bu yüzden cezalanmış kimselerden sureti katiyede alınması yasaktır.

SENDİKA MEMURLARI

Madde 43 — Sendikanın işleri genişledikçe bu nizamnamede yazılı hükümlerin yerine getirilmesi yukardaki maddelerde sıfat ve görevleri belirtilen sendika teşkilâtı genişledikçe işin gerektiği sayıda memur veya hizmetliler icra heyetinin kararı ile tayin olunur ve hizmetten icabederse çıkartılır.

YARDIM

Madde 44 — Sendika, Sendikacılık vazifelerini ifa ettiğinden dolayı ve arkadaşlarının hak ve menfaatlerini kanun ve nizam içinde aradığından mütevellit işinden çıkarılan işçi mümessili ve sendika temsilcilerine yardım etmeyi en önemli işlerden biri olarak kabul eder. Dahilî talimatnamede miktar ve nevileri tasrih edilmiş olan yardımlardan ön plânda ve terci - han faydalanır.

ŞUBELER; VAZİFE VE SELA HİYETLERİ:

Madde 45 — Türkiye Petrol İşçileri Sendikası işçilerin mütekâsif bulunduğu yerlerde şubeleri olacaktır. Merkez sendika şubeleri ile bir bütündür.

a) Açılacak şubeler, müteşebbis heyet tarafından merkez idare heyetine yapacakları müracaat sonunda, icra heyetinin kararı ile açılır.

b) Şubelerin bulunduğu ve işçilerin mütekâsif bulunduğu yerlerde işçiler aralarında seçeceği bir temsilci, merkez icra heyeti ile temasa geçerek ve icra heyetinin kararı ile en yakın bir şubeye bağlanırlar. Kurulu bulunan şubeler yakın vilâyetlerdeki işçileri şubelerine kayıt edebilirler. Ve oradaki işçileri temsile salâhiyetlidirler.

c) Merkez İcra heyetinin kararı ile açılan şubeler ilk kongresini iki ay içersinde yapar lar.

d) Şubeler yıllık kongrelerini Mart, Nisan aylarında yapar: Şube kongrelerinin yapılabilmesi için aidatını muntazaman ödemiş âzaların 1/10 unun kongrede hazır bulunması şarttır. Şubeler kongrenin yapılacağını iş bu ana nizamnamenin 11 ve 17 inci maddesine uygun olarak yapar ve merkez icra heyetini kongresi yapılacak şube daha evvelden haberdar eder.

e) Şubeler yıllık kongrelerinde gizli reyle bir yıl müddetle yedi asil ve beş yedek âza seçerler. Asil ve yedek âzalar aldıkları rey adedine göre sıralanır.

İdare heyeti ilk toplantısında bir başkan, bir başkan vekili, bir sekreter bir munasip ve bir de veznedarı gizli reyle seçer. Şube idare heyetleri merkez kongresinin yapılacağı sene ayrıca kendi aralarında bir kişiyi gizli reyle seçerek merkez idare heyetini teşekkül ettirebilmek için icra heyetine bildirir.

f) Şubeler ancak kendi umumi heyetlerinin 2/3 ünün kara

g) Şubeler olağanüstü kongrelerini âzalarının 1/5 inin yapacakları yazılı teklifleri ile yapabilirler.

Madde 46 — Şube idare heyetleri, kendi âzaları adına icra heyetinin yapacağı her türlü teklif, temenni, tavsiye ve işleri ana nizamname hükümleri çerçevesi içinde merkezî bir düşünce ile tetkik ve teşebbüse geçmeye mecburdur.

İcra heyeti vaki teklif, tavsiye ve temennileri yerine getirmekte veya getirmemekte serbesttir. Ancak şube idare heyetlerinin herhangi bir isteğine uyulmazsa mucip sebepleri o şubeye bildirilir.

Madde 47 — Şube idare heyetleri, Ana nizamnamede ve bu nizamnameye bağlı dahilî talimatnameye uygun olarak icra heyetinin talimat ve emirlerini yerine getirmeye mecburdur - lar.

İcra heyetinin emirlerini dinlemez ve bunları tatbikte ihmal ve tekâsüf gösterir ve vaki ihtara rağmen bu haline devam ederse, icra heyetinin kararı ile şube idare heyeti toplantıya davet edilir. Bu toplantıda âzalara yolsuz hareketler izah edilir; neticede yeni idare heyeti seçimi yapılır.

Madde 48 — Şube iadre heyetleri sendikaya âza kayıt eder ve her âzanın ana nizamnamenin 7 inci maddesindeki yazılı vasıflara haiz olup olmadığını tetkik ve tasdik eder.

Madde 49 — Şube idare heyetleri kendi çevrelerindeki iş yerlerinde miktarı dahili tali - matnamede gösterilecek sayıda temsilci tayin edebilir. Ancak temsilcileri tayin etmeden evvel icra heyetinin de muvafakatını alması şarttır. Bundan başka:

a) Kendilerine bağlı âzaları - nın müracaatlarını inceler ve karara bağlar,

b) Kendi mıntakalarındaki resmî makamlar sigorta tesisleri ve işverenlerle şube adına gerekli teması yapabilir. Ancak resmî makamlarla yapılacak yazışmalar merkez kanalı ile olur.

c) Şubeler resmî makamlarla re'sen muhabere edemez.

Madde 50 — Şube idare heyetleri kendi mıntakalarındaki sendika temsilcilerinin çalışmalarını kontrol eder ve lüzumlu faaliyetleri göstererek sendika manevi şahsiyetinin müdafaasına ve yükselmesine çalışır.

Madde 51 — Şube idare heyetleri merkez icra heyetini haberdar etmek suuretiyle âzaları ile mıntaka toplantısı tertip edebilir.

Madde 52 — Şube idare heyetleri kendi mıntakalarındaki âzaların çalıştıkları işyerinde, âzaları adına toplulukla iş ihtilâfı çıkarabilirler. Ancak; merkez idare heyetini haberdar etmesi şarttır. İcra heyetinin muvafakatı olmadan toplulukla iş ihtliâfı çıkaramazlar. (Merkez icra heyeti bütün şubeleri adına toplulukla iş ihtilâfı çıkarmakta selâhiyetlidir.

Madde 53 — Şube idare heyetleri âza aidatlarını muntazaman toplamak ve merkez icra heyetine bir bordro ile yatırmakla mükelleftirler. Her ayın aidatları en geç müteakip ayın sonuna kadar merkez veznesine yatırılır.

Madde 54 — Şubeler zarurî masraflarını merkezden alacakları avansla yaparlar. Merkez sendikaya yakın şubeler hariç diğer şubelerin emrinde bir bankada 500 lira bulundurulur. Veznedarın üstünde 100 liradan fazla bulunamaz. Bankadaki para başkan, muhasip ve veznedarın müştereken imzaları tahtında çekilir. Mevcut para bittiği takdirde tekrar merkezden avans talep edilebilir.

Madde 55 — Şube idare heyetleri masraflarını ana nizamname ve dahilî talimatname haricinde yapamaz. Hiçbir kimseye borç para veremez.

Madde 56 — Şubelere kayıtlı âzalar Türkiye Petrol İşçileri merkez sendikasının da âzasıdır.

MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 57 — Umumî heyet delegeleri ile idare ve murakabe, haysiyet divanı âzalarının kongreye, toplantıya ve murakabeye ait yol paraları ve harcırahları hakkaniyet dahilinde olmak üzere merkez sendika kasasından ödenir.

DAHİLÎ TALİMATNAME

Madde 58 — İşbu ana nizamnamede belirtilen gayelere varmak, sendikaya düşen vazifeleri hakkiyle yapmak ve sendika teşkilâtı ve mensuplarını yetki ve vazifelerine ve çalışma yollarına ve karşılıklı münasebetlerinin cereyan tarzını tesbit etmek üzere Petrol işçiliğinin hususiyetlerini göz önünde tutan bir talimatname hazırlanarak idare heyeti asil âzalar, mura - kabe ve haysiyet divanı asil âzalarının hep bir arada topladığı mecliste görüşülür. Karar alınır ve bu talimatnameden yeter sayıda bastırılarak sendi - ka mensuplarına ve âzalarının tetkikine hazır bulundurulur. Sendika âzaları bu talimatname hükümlerine aynen bu ana nizamnamede yazılı hükümler gibi riayet etmek mecburiyetindedirler.

SENDİKANIN KURUCULARI

Madde 59 —

1 — Yusuf oğlu Ziya Tümerkan 1340 İstanbul T.C. Beykoz P. Bahçe Sokak No: 13 — Sheel Beykoz işçi.

2 — Tahsin oğlu Muzaffer Güner 1341 İstanbul, T.C. Beykoz, Gazi Yunus No: 10 Sheel Beykoz, işçi.

3 — Mehmet oğlu Ömer Kocakaya 1335 İstanbul T.C. Şahinkaya No: 70 Sheel Beykoz, işçi.

4 — Nail oğlu Nuri Ecevit 1921, Romanya T.C. Beşiktaş Refik çeşme No: 1 Sheel Beykoz, işçi.

5 — Osman Galip Uyarman 1325 Çorlu, T.C. Beykoz, Taş ocakları No: 12 Sheel Beykoz; işçi.

6 — Abdullah oğlu Turhan Karagöz 1338 Yozgat, T.C. Kartal Çırçır Mahallesi No: 33—1 B. P. işçi.

7 — Kasım oğlu Ali Riza Sarıkaya 1337 Kartal T.C. Kartal Çırçır mahallesi No: 36 B. P. işçi.

8 — Mehmet oğlu Fethi Bayer 1330, İstanbul T.C. Beykoz Serviburnu No: 3 Sokoni Beykoz, işçi.

9 — Hasan oğlu Şadan İnanç 1926 İstanbul T.C. Beykoz Şahinkaya No: 13 Sokoni Beykoz, işçi.

10 — Yakup oğlu Ferit Gençay 1335 T.C. İstanbul Beykoz, Yalıköy Kuyu sokak No: 13 Sokoni Beykoz, işçi.

11 — Ahmet oğlu Muhittin Zatıtürk 1316, Kasova T.C. Beykoz Serviburnu No: 13—1 Sokoni, Beykoz; işçi.

12 — Hasan oğlu Sabri Eren 1329 Beykoz, T.C. Beykoz P. B. No: 10—1 Petrol Ofisi Çubuklu, işçi.

13 — Abdullah oğlu Sabri Kılıçlı 1331 İstanbul T.C. Beykoz Gaziyunus No: 13 Sheel Beykoz işçi.

14 — Hakkı Ömer oğlu Avni Kaynak 1324 İstanbul T.C. Beşiktaş Ortaköy No: 4 Sheel Beykoz İşçi.

15 — Kocadayı oğlu Kâzım Mühür 1321 Halveren T.C. Kartal Çırçır mahallesi No: 27 B. P. Kartal, işçi.

16 — Reşit oğlu Kemal Tutar 1336 Adapazarı T.C. Kartal Ekin sokak No: 21 B.P. Kartal işçi.

17 — Tevfik oğlu Sabri Özcan 1329 Çatalca T.C. Kartal Çukur sokak No: 28 B.P. Kartal işçi.

18 — İsmet Salih Yavaşer 1324 Drama, T.C. Kartal Haramanlık sokak No: 32 B.P. Kartal, işçi.

19 — Mustafa oğlu Sadık Ertan 1335 Şile T.C. Beykoz Çubuklu R. Paşa No: 22 Petrol Ofisi Çubuklu.

20 — Derviş oğlu Ahmet Engin 1324 Ardamuç T.C. Beykoz P. Bahçe köyü No: 18 Sheel Beykoz işçi.

21 — Nazire oğlu Rüstem Yucaklar 1329 Rize T.C. Beykoz P. Ofisi Lojmanında Petrol Ofisi Çubuklu işçi.

22 — Mehmet oğlu Cevdet Üzmez 1325 İstanbul T.C. Beykoz Çubuklu No: 17 Pettrol Ofisi Çubuklu işçi.

23 — Hamdi oğlu Muzaffer Sezen 1332 Balıkesir, T.C. Beykoz Çubuklu Caddesi No: 18, Petrol Ofisi işçi.

Geçici Madde 1 — Bu ana nizamname umumî heyetin tasdikinden bir hafta sonra neşredilir ve neşir tarihinden itibaren yürürlüğe girer.